

ИЗВЕШТАЈА О ОЦЕНИ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПРИМЉЕНО:	21 NOV 2006
ОРГАНИЗ.ЈЕД.	БРОЈ
0603	441/6

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
1. Датум и орган који је именовao комисију 03.11.2006. на 29. седници Наставно-научног већа ПМФ-а у Новом Саду
2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен: Председник Проф. Др Јован Плавша – редован професор ПМФ-а у Новом Саду, Регионална географија, 17.03.2005., Природно-математички факултет, Нови Сад, Ментор Проф. Др Саша Кицошев – редован професор ПМФ-а у Новом Саду, Друштвена географија, 25.05.2001., Природно-математички факултет, Нови Сад, Члан Др Славенко Терзић –Научни саветник, Историчар Новог века, 18.11.2000., Историјски институт, Балканолошког Института САНУ, Београд.
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме: Драган, Радета, Петровић
2. Датум рођења, општина, Република: 20. јули, 1964, Савски Венац, Србија.
3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе 24. октобар 2003, Београд, Географски факултет, Универзитета у Београду, «Развој и размештај индустрије Београда у XIX и XX веку».
4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука Географија (економска)
III НАСЛОВ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:
«Русија на почетку XX I века – геополитичка анализа»
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:
Докторска дисертација «Русија на почетку XXI века – геополитичка анализа» је рад који се састоји из шест поглавља са укупно 582 стр. (са графиконима и картама укупно 610). У првом делу «Теоретско – методолошки увод» је постављена методолошко појмовна основа рада, извршен преглед досадашњих истраживања на ову тему и сабрани и анализирани потребни извори и литература (стр. 1-28). Друго поглавље «Физичко – географске одлике територије данашње Русије» се бави анализом и вредновањем рељефа и педолошког покривача, климе, хидрографског потенцијала, биљног и животињског света, те рудног и енергетског блага на подручју савремене Русије (стр. 29-61). Док су прво и друго поглавље рада квантитативно невелики (слично петом и шестом поглављу), треће и четврто обухватају највећи део дисертације. Треће поглавље (стр. 62-235) «Историјска анализа геополитичке позиције Русије» се бави територијалним развојем руске државе кроз историју, при чему су анализирани и остали геополитички значајни фактори генезе њеног историјског положаја. Посебно је посматран утицај који су на Русију кроз историју имали континенти на којима се распростире, а извршена је и анализа билатералних историјских односа са најзначајнијим суседима и светским силама, где су уочене и извесне геополитичке правилности (по историчару Броделу то би биле историјске појаве «средњег» и «дугог трајања»). Четврто поглавље «Геополитичка позиција савремене Русије» анализира данашњу Русију са унутрашње и међународне позиције (стр. 236-531). У оквиру унутрашње позиције се анализира економија, демографија, социолошка структура, култура и унутрашња – политичка позиција савремене руске државе. У односу на окружење се анализира укупна позиција Русије у свету и посебно у односу на суседе и поједине важне државе (са свим државама Европе и Азије и са најважнијим силама на другим континентима). Пето поглавље «Перспективе Русије у следећим деценијама XXI века» садржи основне елементе предвиђања унутрашњег развоја земље, као и њену позицију у светским токовима (стр. 532-554). Шести део је прегледни «Закључак» (стр. 554-570). Рад садржи и седам табела, пет графикона и седамнаест карата.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Георијско-методолошки увод је пригодан предмету рада, пошто је поред географског прсута обрађен, истина у мањој мери и политиколошки и историјски методолошки приступ.

У поглављу «Физичко-географске детерминанте територије данашње Русије» остварен је као научни циљ само научна дескрипција, као најнижи ниво научног циља, и то на један релативно скроман начин, који ипак задовољава тему рада, имајући у обзир да кандидат нема институционалну едукацију из области физичке географије. Поглавље «Историјска анализа геополитичке позиције Русије» је остварило историјски преглед целокупне државотворне историје Русије и посебно је обрадило са геополитичког аспекта. У том правцу је пажње вредна типологија геополитичке историје Русије по периодима које је самостално урадио аутор, а потом анализа историјског геополитичког контекста односа Русије са свим важнијим великим силама, где је аутор превазишао уобичајени историјски приступ и покушао да уочи одређене правилности тих односа које су у много чему одређене геополитиком, а додир имају у Броделовим елементима «дугог» и «средњег трајања». Повезујући политичко-географске и историјске, али и културно-цивилизацијске чињенице, аутор је покушао да презентује и одређене повратне утицаје између Русије и Европе, односно Азије и чак Северне Америке, у оној мери у којој се Русија историјски простирала на овим континентима. У том смислу у поглављу «Историјска анализа геополитичке позиције Русије» је као научни циљ остварена класификација (типологизација) са покушајима научног објашњења везаним за каузалитете повезивања различитих феномена (географских, економских, политиколошких, социолошких, историјских и др.) који су деловали на геополитичку позицију Русије у њеној државотворној историји од Кијевске Русије до данашњих дана.

Поглавље «Геополитичка анализа савремене Русије» обухвата више од половине рада квантитативно и оно пре свега тематски представља саму суштину и срж рада. У овом поглављу је остварен политичко-географски и економско-географски приступ у потпуности, те је поред научне дескрипције у презентацији мноштва разнородних чињеница и обиља коришћене литературе аутор остварио и научну типологизацију. Она је остварена у погледу формирања територијалних целина у оквиру економско-географских, а потом и политичко-географских регионализација. Нарочито је значајна политичко-географска регионализација савремене Русије коју је остварио аутор, као непосредан и конкретан допринос овог рада. Томе треба додати и комплексну геополитичку анализу односа савремене Русије са свим земљама Евроазије и важнијим силама са других континената. На више места у поглављу «Геополитичка анализа савремене Русије» остварен је циљ научног објашњења. Такође можемо споменути да је у овом обимном поглављу било додира и испреплетености са одређеним социолошким и политиколошким темама и приступима.

Поглавље «Перспективе Русије у следећим деценијама XXI века» обухвата у потпуности научно предвиђање као највиши ниво научног циља, али који је у основи због своје хипотетичне структуре склон ризичности остварења.

Поглавље «Закључак» обухвата кратак преглед рада са одређеним покушајима научног објашњења.

Посебну вредност рада представљају географски приступи – картографски и у мањој мери статистички.

Картографски у виду израде или модификовања већ урађених модела, графика и карата везани за тему рада. У том правцу аутор је самостално урадио сет карата везаних за политичко-географску регионализацију савремене Русије коју је претходно сам урадио и класификовао користећи геополитичке факторе.

Аутор је користио приликом израде рада разноврсну (географску, политиколошку, историјску, економску) литературу. Због предмета рада коришћена је литература на руском језику, потом на српском језику и на француском, фактички целокупна од важности за рад, а у мањој мери и литература на енглеском и у неколико случајева (махом атласи и статистички подаци) и на немачком језику. Аутор је везано за тему рада имао објављених више научних јединица – чланака, али и монографија и радова у научним зборницима укључујући и међународне.

VI ЗАКЉУЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Резултати истраживања се могу исказати у сагледавању геополитичке позиције савремене Русије кроз њену:

- географску компоненту, а. сагледавањем физичкогеографских својстава и природних ресурса савремене Русије; б. сагледавањем територијалне регионализације земље кроз - економско-географску регионализацију, политичко-географску регионализацију.
- историјско развојну компоненту, сагледавањем историјског развоја земље израженог у анализи емпиријске промене геополитичке позиције Русије.
- Спољнополитичку позицију Русије са свим земљама Евроазије и значајнијим силама из других светских регија.
- Најзад кроз покушај предвиђања даљих оквира развоја Русије у следећим деценијама у оквиру перспективних кретања међународних односа и светских токова у целини.

На основу свега је закључак да је Русија у оквиру председничких мандата Владимира Путина успела да изађе из извесне економске и друштвене кризе претходног периода, али да и даље има више проблема у различитим доменима друштва и политичке сфере. Ту смо посебно издвојили демографски тренд негативног природног прираштаја земље, нарочито код становништва руске националности, што би у перспективи

могло да промени националну структуру земље на унутрашњем плану, а на спољнополитичком да знатно умањи демографски потенцијал Русије као силе (број становника је један од најважнијих параметара «тврде моћи» у науци о Међународним односима, а Русија је у односу на величину територије већ, ионако изузетно слабо насељена држава). Поред тога у структури руског друштва је уочено низ слабости као што је скромно учешће «средњег слоја» и значајне разлике између најбогатијих и најсиромашнијих слојева; повећавање друштвене патологије – криминал, алкохолизам, наркоманија, скитњичење и др, што све заједно резултира ниским животним веком, нарочито мушког дела популације. Економија земље постиже добре резултате, али приметно је у томе високо учешће природних богатстава и ресурса земље, а много мање равномеран економски развој. У међународним односима Русија је извесно поправила своју позицију у односу на период деведесетих. Најзад природни ресурси земље у фактички свим доменима су импресивни, што даје посебан подстицај земље у светским размерама, али и широку могућност да се чак и велики проблеми Русије у различитим областима могу лакше поднети и превазићи, што је објективна предност и у геополитичком контексту, са којим располаже у приближној мери веома мали број држава света.

VII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Резултати истраживања су приказани и тумачени претежно на класичан начин, уз настојање да се примене модерне аналитичке методе везане за политичку географију и геополитику. Редослед тумачења резултат је у склопу методолошког модела који је код обраде оваквих тема давао теоријски и апликативно валидне резултате.

VIII КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме
Тема је обрађена у складу са образложењем наведеним у пријави теме.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе
Дисертација садржи све неопходне елементе које треба да поседује овакав рад.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци
Дисертација представља оригиналан допринос науци јер је први рад овакве врсте који посматра комплексну геополитичку будућност Русије.

4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања
По оцени Комисије нису уочени битнији недостаци рада који би утицали на његову вредност.

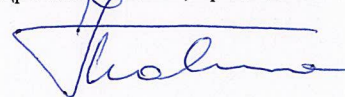
IX ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

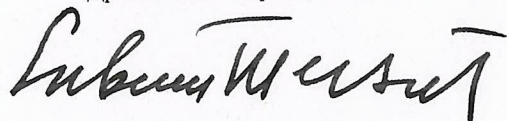
На основу претходних навода, Комисија закључује да докторска дисертација «Русија на почетку XX I века – геополитичка анализа» кандидата мр Драгана Петровића представља значајан научни допринос геополитичком поимању будућности Русије. Кандидат је на методолошки исправан начин обрадио предмет, циљ и задатке истраживања. **Зато је Комисија мишљења да се докторска дисертација прихвати а кандидату одобри одбрана.**

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

Др Јован Цлавша, председник

Др Славенко Терзић, члан

Др Саша Кицошев, ментор

